

Sygnatura akt VIII RC 1044/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 4 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Dariusz Jastrzębski

Protokolant: Dagmara Bolewska

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2016 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa małoletniej O. Z. (1)

przeciwko R. Z.

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa alimenty od pozwanego R. Z. na rzecz małoletniej powódki O. Z. (1) z kwoty po 400 (czterysta) złotych miesięcznie zasądzonej w wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 24 sierpnia 2011 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt (...), do kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, za okres od dnia 7 lutego 2015 r. do dnia 30 września 2015 r.,

II. umarza postępowanie co do żądania za okres od 1 października 2015 r. do 31 grudnia 2015r.,

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

IV. odstępuje od obciążania pozwanego kosztami procesu,

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 1044/14

UZASADNIENIE

Małoletnia O. Z. (1), reprezentowana przez matkę K. T., wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego R. Z. z kwoty 400 zł na kwotę 800 złotych miesięcznie płatnych do dnia 5 każdego miesiąca z góry. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że małoletnia wraz z matką wyprowadziły się od rodziców matki powódki i zamieszkały w wynajmowanym mieszkaniu. Podano, że koszty wynajmu mieszkania wynosi 1280 zł a nadto do zapłaty pozostają media za kwotę ok. 250 zł miesięcznie. Wskazano, że powódka uczęszcza do przedszkola, którego koszt wynosi 220 zł, a na koszt utrzymania mieszkania składają się także opłaty związane z wyżywieniem czy ubraniem. Argumentowano, że pozwany nie partycypuje w żadnych kosztach utrzymania córki ponad kwotę 400 zł zasądzonych alimentów, nie interesuje się córką, nie kontaktuje się z nią.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie powódki kosztami postępowania.

W uzasadnieniu podniósł, że nie jest w stanie płacić żądanych alimentów. Argumentował, iż jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Podał, że korzysta z pomocy finansowej rodziny, a stan zdrowia nie pozwala mu podjąć pracy. Podniósł dalej, że regularnie płaci na rzecz małoletniej alimenty w kwocie 400 zł, regularnie dąży do kontaktów z małoletnią, a także kupuje dziecku różne przedmioty, które pozostają w jego miejscu zamieszkania.

Na rozprawie w dniu 1 kwietnia 2016 roku storna powodowa cofnęła powództwo za okres od października do grudnia 2015 roku. Pozwany wyraził zgodę na cofnięcie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Małoletnia O. Z. (2), urodzona (...), jest córka R. Z. i K. T. /niesporne/.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2011 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zasądził od pozwanego R. Z. na rzecz małoletniej powódki O. Z. (1) rentę alimentacyjną w kwocie po 400 złotych miesięcznie, płatną z góry do 15 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 16 lipca 2011 r.

K. T. zamieszkiwała wówczas wraz z konkubentem oraz małoletnią powódką w trzypokojowym mieszkaniu. Matka powódki pracowała jako stażystka w salonie kosmetycznym. Miesięcznie osiągała dochód w wysokości 1.400 zł. Rachunki za mieszkania uiszczała wraz z konkubentem po połowie. Matkę powódki obciążała kwota około 350 zł.

Pozwany R. Z. zatrudniony był w (...) za miesięcznym wynagrodzeniem 1.200 zł netto. Mieszkał wraz z siostrą w trzypokojowym mieszkaniu, będącym ich własnością. Miesięczny koszt utrzymania wynosił wówczas ok. 1100 zł. Pozwany zobowiązany był do spłaty kredytu w kwocie 300 zł miesięcznie. Dwa razy w miesiącu odbywał kontakty z małoletnią. Zabierał ją wówczas do siebie, gdy małoletnia przebywała u pozwanego ten zapewniał jej wyżywienie i pieluchy.

Dowód:

- akta (...).

W dniu 25 marca 2014 roku R. Z. wniósł o obniżenie alimentów należnych małoletniej powódce do kwoty 200 zł miesięcznie. Wyrokiem z dnia

01 grudnia 2014 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Od wyroku tego pozwany wywiódł apelację. Wyrokiem z dnia 12 lutego 2016 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie apelację oddalił

Dowód:

- akta (...).

W październiku 2015 roku małoletnia wraz z matką wyjechała do Anglii, gdzie mieszkała wraz z partnerem w wynajmowanym mieszkaniu. Osiągała tam zarobki w wysokości 200 funtów tygodniowo. W Anglii przebywała do końca grudnia 2015 roku. Przed wyjazdem matka małoletniej prowadziła działalność gospodarczą i osiągała dochód w kwocie ok. 1.000 zł netto miesięcznie, mieszkała wraz z powódką w wynajmowanym mieszkaniu i korzystała z pomocy ojca oraz dziadków. Koszt najmu wynosił 1.280 zł miesięcznie, opłaty wynosiły dodatkowo 250 zł miesięcznie. Po powrocie do Polski małoletnia powódka wraz z matką zamieszkała wraz z ojcem K. T.. Matka małoletniej planuje powrót do Anglii, toczy się postępowanie o wyrażenie zgody na wyjazd dziecka za granicę. Obecnie matka powódki nie pracuje, opiekuje się córką, pozostaje na utrzymaniu konkubenta.

Dowód:

- zeznania K. T., k.59-60, 79-80.

Do końca września 2015 roku małaletnia uczęszczała do przedszkola publicznego w S.. Koszt pobytu dziecka w przedszkolu wahał się od 152 zł do 200,72 zł. Dodatkowo matka małaletniej poniosła jednorazowe opłaty na: książki – 60 zł, materiały plastyczne-techniczne – 80 zł i składkę na potrzeby bieżące – 80 zł. Małaletnia uczęszczała nadto na zajęcia dodatkowe – język angielski (od 36 do 51 zł miesięcznie) oraz taniec towarzyski -25 zł miesięcznie. Od października 2015 roku małaletnia rozpoczęła naukę w szkole na terenie Wielkiej Brytanii. Szkoła była bezpłatna.

Dowód:

- zaświadczenie, k.57, 58,

- zeznania K. T., k.59-60, 79-80.

Pozwany obecnie jest bezrobotny, bez prawa do zasiłku. Wyjechał w celach zarobkowych do Szwecji, gdzie obecnie poszukuje pracy. Mieszka wraz z matką. Przed wyjazdem pracował jako kierowca w firmie zajmującej się dekoracjami ślubnymi. Osiągał dochód w wysokości około 2.000 zł netto. Posiada wykształcenie gimnazjalne, bez wyuczonego zawodu. Regularnie przekazuje na rzecz małaletniej kwoty 400 zł miesięcznie. Pozwany przeznacza 300 zł tytułem połowy opłat za mieszkanie znajdujące się w Polsce, a które stanowi współwłasność pozwanego i jego siostry. Spłaca kredyt w wysokości 650 zł miesięcznie, który zaciągnął na zakup samochodu M. (...), za kwotę 15.000 zł. Ponosi koszt abonamentu telefonicznego w kwocie 149 zł miesięcznie. Całość kosztów utrzymania pozwanego obecnie pokrywa jego matka.

Dowód:

- zeznania pozwanego R. Z., k.65-66.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w niewielkiej części, za okres od 07 lutego 2015 roku do 30 września 2015 roku.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zatem rodzice mogą być zwolnieni od świadczeń alimentacyjnych w stosunku do dziecka tylko wtedy, gdy dziecko posiada własny majątek, a dochody z tego majątku wystarczają na całkowite pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1177/99, niepublikowany). W przypadku, gdy dziecko nie dysponuje majątkiem na rodzicach ciąży bezwzględny obowiązek alimentacyjny. Zakres tego obowiązku zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r.o.). Możliwości te określa się nie według faktycznie osiągniętych dochodów, ale według tego, jakie dochody może osiągnąć zobowiązany rodzic przy założeniu, że dokłada wszelkich starań i swoje możliwości zarobkowe w pełni wykorzystuje (por. Tadeusz Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, pod redakcją Kazimierza Piaseckiego, Wydanie 3, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2006, str. 814). Nadto zgodnie z art. 135 § 2 k.r.o. wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci z reguły utrzymuje się przez wiele lat, co wiąże się ze zmianą okoliczności, które kształtują zakres tego obowiązku. Orzekając o alimentach wymagalnych w dacie wyrokowania, jak i alimentach na przyszłość sąd bierze pod uwagę potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, według stanu istniejącego w chwili wyrokowania. Ustawodawca przewidział możliwość uwzględnienia zmian wskazanych przesłanek, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia ustalającego obowiązek alimentacyjny. Zgodnie z art. 138 k.r.o., na którym oparto przedmiotowe powództwo, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zatem data uprawomocnienia się wyroku

zasądzającego świadczenia alimentacyjne początkuje termin, w jakim możliwe jest wystąpienie z żądaniem zmiany tego wyroku w razie zmiany stosunków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1999 r., I CKN 274/99, niepublikowany). Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami (por. Tadeusz Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod redakcją Kazimierza Piaseckiego, Wydanie 3, Wydawnictwo Prawnicze „LexisNexis”, Warszawa 2006, str. 839). Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron. Z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1954 r. wynika nadto, że dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego (I Co 41/54, PiP (...)).

Rozstrzygnięcie o żądaniu podwyższenia alimentów wymaga zatem porównania stanu istniejącego w chwili wydania przez sąd ostatecznego orzeczenia określającego wysokość alimentów pomiędzy tymi samymi stronami, ze stanem istniejącym w chwili orzekania o zmianie wysokości alimentów w trybie art. 138 k.r.o. Zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. to na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania zmiany stosunków.

I tak wychodząc od usprawiedliwionych potrzeb małoletniej wskazać należy, że strona powodowa wykazała jedynie, że do końca września małoletnia uczęszczała do przedszkola publicznego. Wiązało się to z opłatami, które ponosiła matka małoletniej. Z przedłożonych zaświadczeń wynika, że miesięcznie na ten cel wydatkowana była kwota średnio 165 zł miesięcznie, na zajęcia dodatkowe z języka angielskiego i tańca towarzyskiego nadto kwota średnio 60 zł w skali miesiąca. (...) rodziców to dodatkowy koszt 16 złotych miesięcznie. Matka małoletniej wykazała nadto, iż w związku z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych wynajmowała lokal mieszkalny. Koszt najmu wynosił 1.280 zł miesięcznie. Sąd jednakże w ramach kosztów utrzymania małoletniej wliczył jedynie opłaty za media, czynsz najmu wziął pod uwagę oceniając sytuację majątkową K. T.. Opłaty w części obciążającej małoletnią wynosiły średnio 125 zł miesięcznie. W pozostałym zakresie strona powodowa nie podjęła inicjatywy dowodowej i w żadnej mierze nie udowodniła jak zmieniły się faktyczne potrzeby dziecka od daty ostatecznego orzeczenia o alimentach. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych dokumentów, w tym rachunków, faktur, które mogłyby wskazywać, jakie kwoty ponoszone były przed wyjazdem do Anglii oraz są aktualnie na wyżywienie małoletniej, jej ubiór, rozrywkę, edukację czy środki higieny. Uniemożliwiło to Sądowi choćby pobieżne zorientowanie się jakie są rzeczywiste potrzeby dziecka, jakie wydatki są na dziecko czynione i czy są one do tych potrzeb adekwatne. Kwoty wskazane w toku przesłuchania na rozprawie w dniu 20 maja 2015 roku są w ocenie Sądu niewiarygodne, w świetle twierdzeń matki powódki, iż jej dochody wynosiły 1.000 zł netto miesięcznie. Małoletnia jest zaś w dalszym ciągu jest zdrowa, nie wymaga leczenia, specjalistycznej diety. Nie wskazano jakie zainteresowania ma małoletnia, w jakich dodatkowych zajęciach pozaszkolnych uczestniczy. Na marginesie Sąd wskazuje, że koszty powstałe w związku z podróżami do L. przez matkę dziecka nie są kosztami utrzymania powódki. Kierując się zatem doświadczeniem życiowym oraz wiedzą pochodzącą z innych, analogicznych spraw Sąd ocenił, iż wydatki na odzież (80 zł), rozrywkę (50 zł), wyżywienie (350 zł) to łączny koszt nie wyższy niż 480 złotych miesięcznie. Łącznie zatem koszt utrzymania małoletniej powódki przed październikiem 2015 roku nie przekraczał w ocenie Sądu kwoty 825 zł miesięcznie, od stycznia 2016 roku zaś kwoty 600 zł miesięcznie. Aktualnie bowiem małoletnia powódka mieszka wraz z matką w mieszkaniu będącym własnością dziadka powódki i nie ponosi kosztów związanych z najmem mieszkania. Małoletnia nie uczęszcza także do przedszkola. Biorąc powyższe pod uwagę uznać należało, że powódka poza okresem do końca września 2015 roku, kiedy to małoletnia uczęszczała do przedszkola, nie wykazała by usprawiedliwione potrzeby dziecka wzrosły.

Tym samym Sąd podwyższył należne alimenty o kwotę 100 zł miesięcznie za okres od 07 lutego 2015 r., a więc od dnia, kiedy pozwanemu doręczono odpis pozwu do dnia 30 września 2015 roku, czyli do dnia kiedy małoletnia uczęszczała do przedszkola w Polsce.

Tak określone alimenty mieszczą się w możliwościach zarobkowych pozwanego. Co prawda pozwany w okresie, w którym zobowiązany będzie płacić podwyższone alimenty, pozostawał bez pracy, to wskazać należy, że decyzja o wyjeździe do Szwecji, fakt oczekiwania na zatrudnienie i rezygnacja z zatrudnienia na terenie Polski nie może wywierać wpływu na wysokość alimentów na rzecz małoletniej córki. Nadto pozwanego stać było na zakup samochodu i wzięcie z tego tytułu kredytu, z ratą 300 zł miesięcznie. Pozwany oszczędności poczynić powinien w opłatach za mieszkania, którego jest współwłaścicielem, a w którym nie zamieszkuje. Przed wyjazdem pozwany posiadał pracę i osiągał stały dochód w wysokości 2.000 zł. Zakres obowiązku alimentacyjnego może i powinien być większy od wynikającego z faktycznych zarobków i dochodów zobowiązanego, jeśli przy pełnym i właściwym wykorzystaniu jego sił i umiejętności zarobki i dochody byłyby większe, a istniejące warunki społeczno-gospodarcze i ważne przyczyny takiemu wykorzystaniu nie stoją na przeszkodzie. Z drugiej strony Sąd ustalając udział pozwanego w kosztach utrzymania małoletniej powódki, w stopniu wyższym niż matki małoletniej, wziął pod uwagę także fakt, iż to K. T. w większej mierze wykonuje osobiste starania o wychowanie i utrzymanie dziecka, nadto jej możliwości zarobkowe obniżone były w sposób znaczny w związku z koniecznością ponoszenia wysokich opłat za najem mieszkania.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w pkt I wyroku, w pozostałej części powództwo oddalając (pkt III).

Małoletnia powódka cofnęła powództwo, co do żądania za okres od 01 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., na co pozwany wyraził zgodę. Skuteczne cofnięcie pozwu w całości lub w części powoduje umorzenie postępowania w całości lub cofniętej części. Stosownie bowiem do art. 355. § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Sąd nie znalazł podstaw również do uznania, że ta czynność powódki jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego ani nie zmierza do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.). Z uwagi na powyższe orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o treść art. 102 k.p.c. uznając, iż okoliczności sprawy, jak również sytuacja finansowa pozwanego uzasadniają odstąpienie od obciążania go kosztami postępowania (pkt IV sentencji wyroku).

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł w punkcie V wyroku, mając na względzie treść art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., w myśl którego Sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty.

Sygn. akt VIII RC 1044/14 26 kwietnia 2016 r.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi małoletniej powódki,
2. akta z pismem lub na termin.